

PERŽVALGA.

Vilniaus laikraščiai praneša, jog tenai tveriasi vietinių radikalų partijų renkamasis informacijų biuras. Į tą biurą įeina: žydų „Bundas“, L. S. D. P., baltgudžių „Hromada“, geležinkelių sąjunga ir socialistai-revoliucionieriai. — Panaši sąjunga, matomai tik-tai Dumos rinkimų reikalus tarp savęs rėdys, ir ateinaučioje Dumoj ji Lietuvos bezemių ir mažžemių reikalais rūpin-sis. Gali but, kad ji turi ir gilesnį — revolucijos tikslą.

— „Liet. Kurjeras“ rašo, kad šįmet, ir šiame mėnesyje pripuola 10-metinės sukaktu-vės nuo to laiko, kad Lietuvoje susitvėrė žydų socialdemo-kratų organizacija „Rundas“. Taigi tos organizacijos centro komitetas rengias tų sukaktu-vių apvaikšiojimą ir nuspren-dęs išleisti tai progai knygą.

— Rašydamas apie apsis-tojimą karo teismų Rusijoje, „Lietuvos Ukininkas“ sako: „Trij mėnesiui kaip nebegyvuoja Rusijoje karo-lauko teismai, kurie į kelias valandas mokėjo patį ramiausį žmogų paversti į baisiausį „valstybės pamatų“ grioviką, į didžiausį „vidurinį priešą“ ir, kaip toki, kuogreičiausia sušaudyti ar pakarti. Kartais atsitikdavo, kad jau sušaudžius ar pikorus pasirodydavo, jog padaryta „klaida“: reikėjo ne tą sušaudyti... žu-vus tiems karo-lauko teis-mams, mūsų visuomenė tartum lengviaus atsiduso — bent ne tiek, girdi, bus liejama žmonių kraujo, bent mažiau bus „klai-du“... Bet nors karo-lauko teismai ir nustojo gyvavę, te-čiaus žmonių kraujas ir toliaus ne kiek ne mažiau buvo lieja-mas... Štai neseniai Vilniuje keturi jauni vaikinai pasmerk-ti pakart...“ Mat panaiki-nusi karo-lauko teismus, caro valdžia iškasė išleistus net 1869-uose metuose karo teis-mų įstatymus, kuriuos ir pri-

taikė prie šiandienykščio judė-jimo, — teip kad dabar visur, visuomet ir bile ką galės bėgy dviejų dienų nužudyt žmogų, vardan „tėvynės“ ramumo!..

— Amerikos lietuvių kuni-gai, randame „Žvaigždėje“ praneštą, vėlei ketina sušaukti katalikų kongresą (pernai toks buvo sušauktas Wilkes-Bar-riuose, Pa.). Kun. J. Kuras, atsišaukime rašo: „Reikia ap-svarstyti mokyklų reikalą. Iš tirta yra, jog svetur tikėjimo ir tautystės palaikymas remia-si labai daug ant mokyklos... Reikia sužadinti lietuvių ka-talikų visuomenėje karštesnę katalikišką dvasią. Reikia iš-rasti grendeles, kurios surištų į vieną didelę kruvą visas A-merikos lietuvių katalikų drau-gijas... apsvarstyti priemo-nes, kaip galima būtų pagerinti ir praplatinti katalikišką laikraštiją, kaip prilaikyti ka-talikiškų knygų leidėjus, ir tt.“

— Trij svarbiausi mūsų kuni-gų reikalai: mokyklos, laik-raštija, ir parėmimas katali-kiškų knygų leidėjų. Po pa-skutiniaus yra suprantama „Žvaigždė“ ir kun. Milukas, o po mokyklomis — kličtoriai. Ikišioliai nė vieno iš tų reika-lų mūsų sumanesnioji visuo-menė neparėmė. Ar pradės remti dabar? Jeigu pradės, tai būtų matoma, kad Ameri-kos lietuviai aplamai žengia atgal, o ne pirmyn,—nes, kaip kun. Milukas su „Žvaigžde“ teip ir žadamieji kličtoriai nieko bendro neturi nė su mūsų tautos, nė abelnai žmonijos kilimu. Visi tie trij mūsų draugijoje prajovai yra tik apsukrum pasipinigavimu po tamsesnių lietuvių kišenės.

— „Lietuvos“ 33.iame N. praneša iš New Haven. Conn., jog ten atsigavino T. M. D. kuopa ir prisirašė keletas nau-jų sąnarių. — Ženkliai labai malonūs. Reiktų, kad visose lietuvių kolonijose jie pradėtų apsireikšt. Visoks darbas geras, kurs judina žmones grie-btis prie šviesos.

Iš Lietuvos.

Vilnius. Liepos 9 d. iš ryto policija atėjo daryti kratą į tulą namą prie Rudnickos gatvės ir žinoma, pareikalavo, kad jai atidarytų kambario duris, kur reikėjo daryti krata. Bet durų policijai neatidarė, tik iš to kambario pradėjo į ją šaudyti per duris ir langus. Žinoma, policija irgi pradėjo šaudyti į to namo duris ir lan-gus. Kuomet užsidariusieji kambaryje išbaigė visus patro-nus, tuomet pasidavė. Įėjusi policija rado tame kambaryje du žmogų, kuriuodu suėmė, šešetą brauningų, užtaisytą bombą, daugybę uždraustų at-sišaukimų žydų kalboje ir anarchistų-komunistų antspau-dą.

Besišaudant užmušta tame name viena žydė.

Suimtuosius žadą atiduoti karo teismui.

— Tarp Vilniaus lietuvių suėmimai nesiliauna. Pereitą savaitę vėl suėmė tris lietuvius.

— Iki liepos 9 d. Vilniaus antrosios kurijos (rušies) mie-stelėnų paduota 2 465 pranci-mai. Pereitais metais tokių prancišimų nuo Vilniaus miesto buvo paduota 12 000

— „Šviesa“ praneša buk Vilniaus vyskupas baronas fon der Roppas pašalintas nuo Vilniaus vyskupystės.

Kupreliškiai (Panev. p.) Birželio 8 d. atsigruo į Ku-preliškis urėdininkas su 3 sargybiniais suimti 6 ukininkų už atsiėmimą nuo rinkiko pi-nigų, mokėtų už antrąjį pus-metį pereitų metų. Dalykas tame, jog rinkikas pradėjo aikvot tuos pinigus. Žmonės jai matydami ir, bijodami, kad neprisieitų jiems antrą kartą mokėt susitarę pasiėmė nuo jo pinigus atgal ir nutarė nusiųst patiems, kaip pareikalavus val-džia. Bet rinkikas Jonas Va-lanta, nekoksui žmogas, suda-ręs į 30 rub., nunešė valsčiun ir

ten apskundė visus, buk tai per prievartą nuo jo atėmė kitus pinigus. Mat budamas Ku-preliškij žemiečių viršininkas nubaudė jį už neišsuntimą pi-nigų 7 paroms arešto. Bet jis tik-tai pasėdėjo ne daugiau kaip 6 paras, ir kaip girdėt, tiek Panevėžij pripasakojęs žemiečių viršininkui, kad tas jam dovanojo dieną arešto. Su-grįžęs iš Panevėžio gyrėsi, kad kitiems dar geriaus bus, gausią daugiau sėdėt.

Ir išties, už kelių dienų at-važiavo urėdininkas su sargy-biniais ir parodė gubernato-riaus nutarimą, kuris nubaude 6 vyrus mėnesiu arešto arba 50 rub. bausmės. Vienas iš nubaustųjų tuojaus užmokėjo 50 rub., likusieji 5 nutarė ge-rius atsėdėt, negu mokėt. Ga-vę įsakymą nuo urėdninko greičiau rengtis važiuoti, žmo-nės ilgai neužtruko; pasikinkė arklius ir dviem padvodom iš-važiavo. Prieš išvažiuosiant užklausė urėdninko ar jie kar-tu važiuos su sargybiniais, bet urėdninkas pasakė, kad gali važiuoti ir vieni. Sargybiniai ir urėdninkas užėjo dar pas rusą pasistiprintų kelionei. Tik po nekuriu laikui, pri-putę gerai degtinės ir alaus, girti visi išėjo pažiūrėt, ką dir-ba suimtieji.

Patyrę, kad vyrai jau išva-žiavo Vabalninkan pas pristo-vą, sargybiniai labai matyt už-psyko ir pradėjo grasinti. Ilgai nemąstydami, sargybiniai pra-dėjo vytis išvažiuosius. Ma-tydami, kad vejamieji jau ne-toli, atkėšę šautuvus, pradėjo rėkti, kad sustotų, nes kicai-p šausią. Žmonės nieko blogo nemanydami sustojo ir laukė. Įsiutę sargybiniai puolėsi ant jų, it koki žvėrys, ir pradėjo šautuvų galais daužyti žmones per galvas. Vienas iš ukinin-kų, Gudonis, senas jau žmo-gus, užduotas per galvą, išpuo-lė apalpęs iš vežimo. Kiti ke-turi liko teip pat baisiai pri-mušti. Moteris, vežančios sa-

vo vyrus, sugražino su arkliais namo: primuštus vyrus nuvarė į Vabalinką, kur dar nekurios mušė. Vienas iš suimtųjų, Gudonis, matydamas, kad lig Panevėžio gali neišlaikyti, užmokėjo 50 rub. ir su pramušta galva sugrįžo namo, o likusius nuvarė į Panevėžį.

Sulig ko tai daicina sauvale mūsų tvarkdarius-sargybinių!.. Girdet, kad nukentėjusieji vyrai žada paduoti teisman sargybinius už jų tokius darbus.

Žagarė (Šaulių p.). Naktį iš 1 į 2 liepos dieną Žagarėje žandarų rotmistras su vietine policija darė kratas pas aptiekorių Kozlovskį, daktarą Avizonį ir dviejų žydų namuose. Jieškojo atsisaukimų ir ginklų, bet nieko nerado. Niekas nesuimtas. Krėsti buvo liepta iš Vilniaus apsaugos skyriaus.

Žagarėje ir aplinkiniuose miesteliuose išlipinėti apgarsinimai, kad jei kas nurodysiąs grafo Keizerlingo (apie Mažeikius) užmušėjus, tas gausiąs dovanų 400 rublių. Keizerlingas užpernai rudenį, apiceriu apsirekęs, vadžiojo po Kuršą dragonų burį, degindamas latvių sodybas, šaudydamas ir plakdamas ką tik užmanęs. Dabar, pusanthro mėnesio atgal, Keizerlingas buvo nušautas prie jo paties dvaro. Nežinomi užmušėjai pasislėpė. Pakviestas dvaran dragonų burys nagaikomis išplakė visus dvaro kumečius ir darbininkus, kam jie nedaboję savo poną ir kam nežino, kas jį nušovė.

Kriničinas (Panev. pav.). *Policija ir žmonės.* Birželio 29 d. per šv. Petro ir Lovilo atlaidus koksai tai vaikas pardavinėjo laikraščius ir knygas. Staigu priejo prie jo urėdninkas su stražninku ir pradėjo žiūrėti, kokias jis paroduoda knygas. Pamatęs knygutes: „Spartakas“ ir „Koks mums reikalingas vaikas“ urėdninkas norėjo vesti tą vaiką pas pristovą. Bet vaiki-

nas urėdninko nepaklausė ir pas pristovą nėjo. Tuomet urėdninkas pasiėmęs nuo to vaikino keliolika knygučių nusinėšė klebonijon parodyti jas pristovui. Vaikinas gi ramiai toliaus varė savo darbą. Žinoma, žinia apie tą atsitikimą tuojaus aplėkė visą miestelį.

Kuomet urėdninkas grįžo iš klebonijos, susirinkę žmonės pradėjo jam rekti: „atiduok knygas, burliokė!“ ir kažin kas urėdninkui šėrė iš užpakalio per ausį. Tuomet urėdninkas griebėsi kardą ir jau pradėjo juomi mosikuoti. Bet žmonių buta nebailių ir tie tuojaus griebėsi už baslių ir akmenų. Urėdninkas, pamatęs, kad jam gali būti blogai, spruko bėgti, žmonės gi puolėsi jį vytis. Vėjamas urėdninkas pasislėpė vieno ukininko namuose, kur buvo apie 10 stražninkų, kurie suėmė du vyrus. Žmonių gi prisirinko daugybė ir pradėjo grumodami stražninkams rekti, kad tie paliuosuotų suimtuosius. Stražninkai išsigando ir, kepures nusiėmę, pradėjo žmonių prašyties, kad jie palauktų, kol pristovas ateis. Žmonės, pamatę pristovą ateinant, dar daugiau sujudo rekti: „paleiskite ir knygas atiduokite, o ne tai namus sugriausime“. Pristovas gi geruoju su žmonėmis pradėjo kalbėtis ir suimtuosius paleido, knygas gi sakėsis nusiėmęs cenzoriui peržiūrėti. Tuomet ir minia išsiskirstė.

Mosėdyje (Telšių p.). Birželio 12 d. užsidegė karčiama ir per pusantrą valandos ugnis sunaikino 74 triobas — krikščionių 30 ir žydų 44. Padedėliai ukininkai nuo kunigo Venskevičiaus gavo po 2 puru grūdų, įnamiai gi ir triobelininkai nieko negavo, iš ko žinoma labai pasipiktino. Dabar klebonas per atlaidus renka padėgėliams aukas tik kas-žin ar teks iš tų aukų ką nors įna-

mams ir triobelininkams?... Grovas Pliateris kiekvienam padėgėliui davė po tris egles. Kunigaikštienė Oginskienė davė po 2 r. 80 kap., bet tik ukininkams; žydams gi davė iš viso 50 rub. Įnamiai gi tik vaitoja į dangų žiuredami.

Kalvarija (Suvalkų gub.). Liepos pradžioje čionykščiai kareiviai pradėjo sirgti cholera. Susirgo apie 1300 kareivių, vienas jų mirė. Miesto gyventojai irgi pradėjo ta pačia liga sirgti.

Mažeikiai (Šiaulių pav.). Birželio 17 d. buvo smarki perkunija. Apie linkėje sudėgė keletas triobų.

„Liet. Ukininkas“.

Tirkšliai (Telšių paviete). *Vajis ir vyriškos nutarimas.* Vagių plėšikų šiais metais be galo daug priviso; tiek jų seniau nebudavo, norint daug mažiau buvo policijos. Neseniai išplėšta žydų šalė, norėta išplėsti bažnyčios, kiek anksčiau Spurgonių sodoj plėšikų kuopa nušovė žmogų. Vyras dėl to padarė valščiaus sueigą ir nutarė išsiųsti įtariamuosius. Išsiųsta buvo 4 vyrai ir trys moteris, prigulėję prie vagių sebrijos.

Vilnius. Ir čia laikraščiai susilaukė sunkesnių dienų. Gubernatorius apskelbė paliepimus, kuriuose laikraščių leidėjai bauginami 3 mėnesiais kalėjimo arba pabauda ligi 500 rub. už platinimą „melagingų žinių apie valdžios darbus“. Dumą paleidus, buvo konfiskuotas rusų laikraštis „Sever. Zap. Golos“, konfiskuotas „Lietuvos Ukinkas“ N 24. Kiek anksčiau sustabdytas „Skardas“ ir visiškai uždengtas lenkų kalba leidžiamas laikraštis „Tojór“ (Kiris).

— Pereitąją savaitę susekta ir suimta kariškoji socialistų-revoliucionierių organizacija.

Už kelių dienų atrasta slaptoji tos pačios partijos spaustuvė.

— Pastaruoju laiku omė čia tankiai bombos sprogti. Teip antai, neseniai ant Zavalnos gatvės sprogo viena ties kokio pirklio durimis. Niekas nenukentėjo. Kaip rašo vietiniai laikraščiai, čia esąs darbas vietinių plėšikų, kurie, pasivadinę save anarchistais-komunistais su ginklais rankose užpuola ir atiminėja pinigus, o jei kas, jiems pareikalavus, atsisako duoti pinigų, tuomet jie keršija bombomis. Manoma, kad ir šiame atsitikime buvo keršto darbas.

Birželio 25 d. sprogo bomba spaustuvės darbininko Bernano bute. Sūžėdė ten būvusios du vaikinai ir vieną mergaitę. Visi trys suimti. Paties šeimyninko nebuvo namie: jis nė nebegrįžo. Antrą dieną tapo suimtas ir pats šeimyninkas.

Rokiškis (Ezeronų pav.). *Cenzoriai.* Rokiškio miestelio knygyno savininkas skundžiasi, kad dėl laikraščių paėmimo esą du cenzorių: krasos viršininkas ir vietinis klebonas. Krasos viršininkas toliai neišduodąs koliai nesušnipinėjās, ar bent jie ne konfiskuoti. Kunigas gi už jam netinkamų laikraščių ir knygučių pardavinėjimą žadąs iš sakyklos knygynui boikotą apskelbti.

„Žarija“.

Bartninkai (Suv. g. Locna koresp.). — Liepos 4 d. buvo Bartninkuose teatras — vaidino: „Nepadėjus nėr ko kasiti“ ir „Tris mylimos“. Prieš perstatymą padainavo: „Lietava tėvynė mūsų“ ir „Kur bėga Šėšupė“. Ant pabaigos vėl padainavo: „Lietuva tėvynė“ (ši labai patiko publikai, net atkartoti reikalavo); pasikui dar „Sunku gyventi“ ir „Ko liudi, putinėli?“ Užbaigiant senukas deklemavojo Vaidaičio parašytas eiles.

Viskas nusisekė geriau, negu vidutiniškai, triukšmingi plojimai delnų iš žiurėtojų pušės parodė užsiganėdinimą. Teatras atsibuvo Bulvičiaus kluone. Publikos prisirinko tiek apšėiai, kad net vietų pri-truko. Buvo matyt keletas ir dvarponių ir trys kunigai. — Pelnas eis „Ukiškos mokyklos“ naudai.

Vargo Lapelis.

Graziškiai (Suv. g. Loena koresp.). — Jau sulaukė Lietuva ir antros Dumos išvaikymo, — užgeso visa viltis, po sunkaus sloginimo laisvai atsi-kvėpti. Pasiliko ta pati sloga, kuri desėtkus metų Lietuvą teip mygo, teip spaudė; žmonių ašaros ir vaitojimai neapsistoję. Kraujas kaip liejosi teip ir vėl liesis... Kad a tam viskam bus galas?!

Neužsijimu ir nenoriu čianai jums, broliai amerikiečiai, daug ką pasakot, — viską patį matote laikraščių skaitydami, kas ir kaip dedasi mūsų tėvynėje: vieni laisvės karžygiai jau sušaudyti, kiti išvaryti—išstremti į tolimus šaltus kraštus arba nuvaryti paūčiuose į katorga, tretį išbėgiojo, ir slapstosi tolimuose pasviečiuose, ketvirtį kalėjimuose džiūsta—noksta. Rodos, tartum valdžios priešų ir nebėli-ko...

Vienok anaipol teip nėra, — nieko sau gero valdžia tokiais pasielgimais nepadare, toli gražu savo priešų ji da nenuveikė. Priespaudos ir persekiojimai lyginasi pylimui aliejaus ant ugnies, — ramiausias lietuvis dabar netikėtai ir nejučioms pats dėl savęs tam pa revoliucionierium. Ir rodos visi tik dantis sukandę kepčia ir laukia tik lig laiko...

Biurokratija, Dumą išvaikiusi, da labiau savo valdžios vadeles įtempė, negu buvo iki-šiol. Tačiau aiškiai matė-

si, kad jos vadelės — truks. Paskui — na, paskui bus bausis jai galas,—engiamoji žmoni-ja padarys jei teisingą teis-mą. Šiandien Lietuvoje ir Rusijoje išrodo, kad visa liaudis sėdi dideliame kalėjime, — tiktai stogo ką nėra, o šiaip tai žmogus surištas—surakintas iš visų pusių.

Dabar prie kiekvienos valsčiaus raštinės turi valčius užlaikyt sargybinių ir po vieną arklį, kad kur pasirodžius revoliucionierium tu būtų gali ma sugauti, o jeigu jų daug, tai duoti žinią į kariumenės stotis.

Kur ikišioliai nebuvo policijantų, k. a. Graziškiuose, Lankeliškiuose ir kt., tai dabar valdžia pastatė po 2-3, ir kaimiečiams kasdieną reikia juos vežioti, nėra jiems visur pilna „reika“.

Laisvė? Ot, šunims ir vagims, tai dabar pilna laisvė pas mumis! Pirmiaus da budavo už šunų nepririšimą policija „štriupą“ užrašys, na o dabar tai šunys gali pačiam policijantui blauzdas išėst, — nieko nesakys. O ką jau apie vagis besakyt: kasgi juos gaudys, kad pati policija vagia?..

Tai tiek tuom kartu iš patėmijimų po mūsų apielinkę, — apie mūsų nelaimės ir vargus.

Pavasaris buvo vėlybas ir neperšaltas. Kviečių ir dobilų mažai, nes žiemą išsalo. Pabaigoje gegužės ir pradžioje birželio buvo labai šalta, naktimis budavo didelė šalna, ir net vanduo po biskį ledeliu užsitraukdavo. Rugiai nuo tų šalčių buvo nusiminę, bet truputį vėliaus vėl atsigavo. Vasarą gražiai išrodo. Abelnai ši vasara Lietuvoje šalta.

Bus tuo kart; kitą žygį daugiau parašysiu.

Vargo Lapelis.

Prieš audra.

(Užbaiga.).

Tikras išrišimas sekančio istoriško uždavinio duotas buvo tiktai per revoliucijinio proletarijato kovą. Konstitucijinis manifestas buvo ištrauktas iš caro nagų per visuotiną spalnio streiką. Ukininkas, karėvis atsigeiveliavo ir prisilinko prie laisvės ir šviesos, tuo jaus pagu darbininką. Užstojo trumpos laisvės savaitis, o paskiau—savaitis juodašimtiškų darbų, negirdėti pasielgimai valdžios su tais, kurie buvo pasijėmę ginklą, idant atstovėti ištrauktąsias nuo caro laisves.

Judėjimas teipgi pasikėlė dar augščiau, ne veizint, jog proletarijatas pralaimėjo. Represijos pasiutimas, perpildyti kalėjimai, nesuskaitomi pasmerkimai ant mirties, bausis kankinimas net ir tų demokratų, kurie jau atsisakė nuo sukilimo ir revoliucijos.

Buržujiniai gaivalai — demokratai, vėl užjėmė avansceną (priešakį). Jie užtikrine, kad nuo pergales demokratijos rinkimuose grįs Jeribono sienos. Jie vadovauja pirmojo ir antrojo dumose ir vėl jų pasielgimai lygus dvarponio palakintam vizliui: kada sotus maloniai apie save laizosi. O čia pyška, šauda kariai!.. Minios proletarų krinta kaip lapas.

Teip, dvi Dumos tapė paleistos. Ukininkai daugiau visų pasimokino nuo dumų. Ir visa žmotija išnešė didesnę supratimą iš dumų; jau lengvatikiai ne teip reguliuoja savo mintis, kaip buvo pirmiau. Dumos padėjo geriau išmuruoti spėką, ji sukcentravo kai—kuriuos liaudies gaivalus veikimuose; jos parodė, kaip elgiasi įvairios partijos, jos aiškiau apibrėžė prieš naujas minias buržuazijos fizijonomiją.

Melagingas demokratizmas

demokratų pasiliko aptrauktas desėtkais kartų juodais plėtais pačiose dumose ir dar tų, kurie nori tikėt į kadetus—demokratatus.

Mūsų šiandieninis demokrat, tai keistas gaivalas! Jis pilnas veidmainystės. Jam nerupi, kad ten ant gatvių baidu miršta ir neteisybė viešpatauja ant kiekvieno žingsnio: džiaugiasi bile tik jis sotus, ir rodija visiems varyti ramios kultūros darbą. Argi demokratas būtų ant tiek nenuojėga, kad nenorėtų pripažint visiems lygybės? Argi jis norėtų, kad jo broliai (biednesni) pardavinėtų savo kudikius ir patį save? O ant galo argi sakau jie pritaro tokiam mokslui, kokį davė mūsų šiandieniniai kunigeliai, tie „ipėdiniai“ Kristaus laike XX jo amžiaus?! Aš nekalbu apie juodašimčius — monarhistus, tai — šėtonų veislė!.. O gal ir tikri šėtonai, kurie privedė iki tam, kad parduot už pinigų dangaus karalystę? Bet negaliu suprast nuo demokratų — laisvės draugų.

* * *

Dangaus karalystę pardavė ne tas išėjęs iš nusiminimo, nuskurdęs ir alkanas žmogelis, bet ją pardavė tie augštesniejie dvasiškijos tuzai, kurie užmiršę Kristaus pamokinimus ir augštesnęją idėją tarnauti vargdieniams, pasidavė pagoniškai ir budeliškai valdžiai, perėjo į prispaudėjų pusę...

Tie veidmainingi vargdienų tarnai (dvasiškija) dabar laizosi turtingųjų kliasai, tikybą pavertė į amatą į prekybą, vada-ai akli, pajėmę raktus supratimo—patį neįėjo ir kitų neleidžia! (Sv. raš)...

„Dvasia kvėpuoja, kur nori, o jie nori uždaryt ją bažnytinėse šėpose, dėlei pardavimo įvairiais budais...“

„Dvasios negaišinkite!“ šaukiasi prie Jūsų balsas tikinčiųjų į idėją Kristaus!.. Ne

įžeiskite savo veidmainingu mokslu. Jo šventų įstatymų — lygybės, brolystės ir teisybės, vardan kurių Jis gyveno, kentėjo ir priėmė, kaipo didis kankintinis, mirtį nuo Rymo valstybės valdytojų. Jis dalinosi likimu „menkesniųjų savo brolių“ — skurdžių ir išnaudojamųjų. Kam gi jūs taraujate, nešiotojai auksinių puodų ir mitros?! Pažvelgkite aplink save ir užklauskite kur teisybė?... Atminkite, kad tas badas, pardavinėjimai kudikių, dangaus karalystės, kartuvės, atsilieps ir ant jūsų sprando, ne tik despotiškosios valdzios...

* * *

Revoliucijinės klasos glaudžiasi arčiau viena kitos, idant suvienytom spėkom užduot paskutinį smugį. Badas ir bedarbė eina vis didyn. Audra kyla vis nuožmyn. Nesulaikys jos nė juodašimčių ir dvasiškijos klastinėjimai, nė demokratų geidžiamosios dumos, nė valdžių durtuvai — neteisybė paliks nušluota.

Iš viso ko matosi, jog sukilimas auga. Nėra abejonės, kad Rusija stovi priešais didžią kovą, prieš audrą. Nors liberalai, demokratai ir rengiasi prie naujų rinkimų, — revoliucionieriškas proletarijatas rengiasi... stot į kovą, į baisią kovą... Lai bailūs slepia savo pilvus kur už mūrų, o proletarijatas šaukia: „Lai smarkiau kyla audra!“

A. Žagaras.

Kritika ir Biblijographija.

„Įstatai svietiškujų tretininkų Šv. Pranciškaus zokono. Seinai, Laukaičio ir B-vės spaustuvėje, 1907, in 12mo, puslapių 31.

Visiems yra plačiai žinomas Lietuvoje „tretininkų zokonas“ arba „davatkos“, kurios užplūdo Lietuvą kaipo amaras ir

atvedė į gyvenimą daugybę nelaimių, dėlko net gavo „ilgalieziuvių“ vardą, kurių niekas ir niekur nekenčia. Davatkų įstatymai buvo garsingoje maldaknygėje „Šaltinis“ ir iš pažiūros nieko sau regis blogo neužvėrė, — ragino vien lupomis mechaniškai krutinti. Bet viršui minėti „įstatai“ yra jau diktokai perstaisyti; jau išsimuša molus pasiryžimas Lietuvą „sudavatkuoti“, nes kun. Antanavyčius, Seinų katedros pralotas ir administratorius su kurijos kanclerium Merkevychium, po No. 1268, iš berželio 29, 1906, štai ką rašo:

„Įstatus svietiškujų Tretininkų šv. Pranciškaus Serafiškojo Zokono patvirtiname ir sulig gerbemosios dijececijos kunigijos nutarimo, įvesti šią Draugybę į visas parapijas rauginame“.

Taigi, kur, gal, dar nėra tų „plytlaizių“, tai dabar kunigai yra raginami jų priveisti.

Skyrimas I. §2 rašo:

„Moteris ištekėjusios negali būti priimtoms be vyrų žinios ir sutikimo, išskyrus atsitikimus, kada dvasiškasai vadovas pripažintų reikalingu daiktu kitaip elgties“.

Išėmus tekėjusias moteris, „davatkomis“ gali pastoti visi, 14 metų sukakę, bet ištikimi kunigams. Vyras gali nesutikti, vengdamas, idant jo namuose neatsidarytų pragaras, gali neleisti savo moterei „davatkauti“, bet moteriškai užsigėidus pagal dvasiško vadovo pripažinimą „kitaip elgtis“ — tai yra nebota ant vyro nesutikimo, gali pastoti davatka, apšleisti namų darbus ir vaikus, ir eiti kasdien mišių klausyti, į atlaidus keliauti, apieras duoti — apvagiant vyrą ir vaikus, ir piktliežiuvauti.

Skyrime II. §7 rašo:

„Turintieji teisę daryti testamentą, tegu išanksto aprūpiama savo nuosavybę

(locnastij)“, — suprantama, kad pagal dvasiško vadovo patarimų, kuodaugiausiai tos locnasties turės patekti ant „Dievo garbės“, — per kunigo kišenių.

To pat sk. §8 antroje dalyje rašo:

„Tegu neleidžia įnešti į savo namus knygų ir laikraščių, kurie galėtų užgauti dorybę ir tegu uždraudžia juos skaityti pavestoms sau ypatoms“.

Pagal šitą įstatymą kiekviena „davatka“ pildys žandaro pareigas, neleis knygų ir laikraščių į savo pastogę ir užgins kitiems skaityti. Reikia daleisti, jog „doros davatkos“ lups iš rankų savo vyrams knygas ir laikraščius, sudraskys juos arba sudegys; vaikai turės kavotis su skaitymais nuo motinos — kaipo žandaro, o dar „doresnės davatkėlės—judoškėlės“, pagal dvasiško vadovo pripažinimą, užsiųs žandarus vidurnaktyje, kurie tokį „palmazoną“ iškratys, apvogt ir dar į kalėjimą ant kokių metų pasodins už skaitymą knygų ir laikraščių, arba ištrems ir į Siberiją. Ir šiandien, kada gyvenimas virte verda, kur žmogus su abejojimu laukia rytojaus, kur trokšti sugriebti geresnę knygelę ir laikraštį su pamokiniu ką daryti, kaip gyventi — tai nelaimingas žmogeli sergėkis netik žandarų, bet ir davatkų, kuriomis tave kunigai užsiundė. Pagal dvasiškojo vadovo pripažinimą galės nusiduoti, jog pati „davatka“ išduos, t. y. apskųs savo vyrą, skaitantį kunigui nepatinkamą laikraštį ar knygą, kas Lietuvoje yra nusidavę.

Skyrimas II. §12 rašo:

„Kiekvienas, kiek išsigalėdamas, tegu sudeda auką (mezliavą), o surinktais tokiu budu pinigais galima bus sušelpiti pavargusius ir tarpų Brolių, ypač

ligoje, arba juos suvartoti Dievo garbei ir didesnei pamaldų iškilmei“.

Kunigų akise visos maldos nieku yra, jeigu be aukų — pinigų, pašų, veršių, žąsų, kumpių, kiaušinių, surių, sviesto, linų, ir tt. Ir dėlto prie visokių pamaldų visados reikalauja aukų — tankiausiai pinigų. Amerikoje paprastai kunigai pertraukia net mišias ir eina pinigauti, Lietuvoje renka pinigus ir visokius gyvulius, ir daiktus, kaip viršui minėta. Kunigai negali užmiršti penkto bažnyčios prisakymo — dešimtinės, kur kiekvienas dešimtas paršas, veršis ir tt. turėjo būti atiduotos bažnyčiai — kunigams ir kitiems veltėdžiams, ir dėlto, kadangi dabar tiesioginės dešimtinės negauna, tai nors kitokiais budais nuo žmonių tą dalį išvilioja. Lietuvoje dar yra paprotys pirmadėlius gyvulius atiduoti kunigui. Teip, viens daržininkas, Virbalio parapijoje, nunešė užsidėjęs ant pečių kunigui veršiuką — pirmdėlį, kurį kunigas tuojaus pardavė žydai. To žmogaus sirgo moteriškė ir reikalavo šviežios mėsos. Žmogus nunešęs kunigui veršį ir karčiamoje pasilsėjęs, nuėjo pas mėsainiką nupirkti pačiai šviežios mėsos—veršienaitės, ir žiuri — žydas lupa jo veršiuką. Nieko nesakė žydai, atsiedęs palaukė iki nulupo, ir sako: „Mauškau, nupiauk kulšį, nes mano pati serga ir reikalauja šviežios mėsos“. Mauškus nupiovē pustrėčio svoro ir žmogelis užmokėjęs pustrėčios timpos (45 kap.) nešėsi savo veršelio mėsos gabalėlį ir parėjęs apsakė pačiai apie veršelio likimą, ant ko pati atsakė: „Matai, Vincai, mudu mislyjova, jog mūsų veršiuks teks Dievui, o čia teko žydai ir dar už savo veršiuko mėsos gabalėlį užmokėjom žydai pustrėčios timpos. Juk hutume ir patįs galėję jį papiauti, butų būvę šviežios mėsos“.

sutės net kelis sykius visiems pavalgyti. Aišku, kad Dievas mūsų veršiuko nereikalavo".

Kita gospadinė — davatka eidama pėtnyčioje ant mišių nešė čielą tuziną kiausinių kunigui. Vyras, negalėdamas gauti rodos su savo pačia-davatka, kuri pametus vaikus ir liuobą tankiai eidavo mišių klausyti ir nešdavo visokias aukas, sumanė padaryti galą toms aukoms. Atėmęs nuo pačios kiausinius visus sumušė ir liepė dukterei iškepti pautienės, kurią visi skaniai suvalgė. Patiko vaikams pautienė ir nuo to laiko jie pradėjo sergėti motiną; kaip tik motina susiriš ryšelyje kurpes, tai vaikai apžiurėję bėga pas tėvą sakydami: „Mama turi prisidėjus pilnas kurpes kiausinių; eik, atimk ir vėl bus pautienės". Vyras paskiaus netik kiausinius atėmė nuo savo pačios, bet dar šauniai apkuldašijęs žmoną, užgynė toliaus pėtnyčiomis ir ant ankstybųjų vaikščioti, nuo kurio tai laiko moteriškė ir pati susiprato ir liovėsi bedavatkovusi.

O kiek toji „davatkystė" suradė šeimyniškų gyvenimų, kiek kartų apvogė vaikus ir šeimyną, kurių vietoje geresnį maistą motinos-gospadinės nuėšė kunigams?

Ant galo yra išskaityti visoki atlydai, kurių kiekviena davatka gali pelnytis metų laike per 60 pilnų atlydų ir be skaitliaus nepilnų. Teip, davatkos pelnys 7 metus ir 7 kvadragenus (išrodo lyg 7 svarus su 7 lutais) už aplankymą bažnyčios, kurioje yra įvesta davatkystės šaka.

Vyriausias mieris kunigų su davatkystės pagalba platinti tamsybę ir naikinti šviesą, nes kur tamsiausi tikintieji, ten tvirčiausias tikėjimas — bagočiausi ir riebiausi kunigai, ir ant šito tai tamsos aukuro kunigai aukauja viską. Bet kokia nauda žmonėms iš bagotumo ir riebumo kunigų?

Pagal šios galdynės gyvenimo sanlygas mums reikalingos dadatkos — liuciferai, šviesos platintojos, kurios nemokančius mokintų skaityti ir rašyti, kurios beturčiams dovanotų elementorius ir išmokintų, kurios platintų tarp žmonių knygas kurios mokina kaip išsiluosuoti iš ekonomiškos ir politiškos nevalios. Už šitokią idėją galėtumėm pagirti ir pasidžiaugti mūsų kunigais ir davatkomis. Su maldomis ir visokio menciaus atlydais nieko neatsieksime.

Davatkinas.

Politiszkos žinios.

Moroka. Atkakliai ir narsiai laikosi arabai priešais prancuzų armiją. Sakoma jog visi Marokos pakraščiai pradeda bruzdėti ir jungties su maištininkais Casablaco apie linkėse. Iš Sacharos tyrų atlekę apie 5000 arabų, vadinaimų beduinais. Tie beduinai yra tai fanatiški mahometų tikėjimo zokoninkai, o podraug ir gabūs plėšikai. Tai gi, užgirdę bekylančius savo brolius Marokoje, jie netiek ant pagalbos jiems atsibastė, kiek pagaudyt sudrumstame vandenyj žuvių, t. y. pažmogždžiaut ir pasiplėst nuo europėjiškų laivų. Vienok, kas kas gali žinot, ar ir beduinai nepersijims politiška kova, pamatę kad čionai arabai rengiasi išvyt europiečius.

Prancuzija. Da tik neseniai laikraščiai nustojo liet rašalą apie garsingą anų metų Dreifuso bylą, kaip ir vėl prasidėjo ta byla atgyt. Kaip pamena skaitytojai, dalykas buvo septyni metai atgal tame. Dreifusas pa-eina iš žydų kilmės ir tarnavo prancuzų armijoje kaipoficierius. Budamas gabus, status, įsigijopr iešų, ypatingai tarpū antisemitišky gal-

valų. Ir ot apskundžia Dreifusą, kad jis pardavęs Vokietijai savo valstybės slaptas. Skundą parėmė falšyvais dokumentais ir Dreifusą karės teismas pasmerkė ištremiman ant „Velnio Salos". Bet pažangieji aficieriai nenurimo, jie nujautė, kad neteisiugai pasmerkė jų sądraugą. Per ilgą agitaciją jiems pasisekė sukelti visuomenėje reikalavimus, kad Dreifuso byla but iš naujo perkratyta. Toje agitacijoje atsižymėjo smarkus generolas Picquart, dabartinis karės ministeris. Byla tapė perkratyta iš naujo. Dreifusas rastas nekaltu ir „dovanotas". Dabar Dreifusas ir jo draugai reikalauja, kad tokia ištarmė butų perkeista: vietoje žodžio „dovanotas", turi but: „rastas nekaltai aš šmeižtu ir neteisingai pasmerktu". Tą ištarmę permaining kiltų nauja byla prieš patį karės teismą, jo sąnarius ir apskundėjus. Antisemitai jokių budu nenori prie to daleist, o progresistai reikalauja. Kaip toli antisemitų neapykanta siekia, liudija šis atsitikimas, — generolas Picquart, karės ministeris, kurs už Dreifusą užtarė, tik ką ne buvo nužudytas Rocheforte per kokį žmogų, kurs ant laimės tik spėjo apspiaut Picquarto veido, blogesnio nepadaręs.

Vokietija. Matytis, kad Europoje eina tarpū monarchų kokie prisirengimai, pasikalbėjimai. Neseniai kaizeris Vilius buvo susivaziavęs su caru, o dabar (rugp. 14 d) Anglijos karalius Eduardas pribuvo į Vokietiją. Yra tai atsakymu ant socialistų kongreso, kurs prasideda Stugarte.

Formoza salos pradėjo kilti prieš savo globėją — Japoniją. Šę savaitę tenyksičiai gyventojai baisesi suteriojo japoniečių armiją ir išmušė apie 200 kareivių. Pačioje Japonijoje irgi sutūtos: praneša per

New Yorką, jog tarpe miestų Tokyo, Osaka, Kobe ir Yokohama revoliucionieriai papiauste vielas.

Anglija. Irliandijos provincijose iškilo sumišimai. Pradžią jiems padarė jurininkų ir šėip jau pajurio darbininkų streikas.

Belfesto prieplaukose laivų savininkai buvo pasitelkę sau į pagelbą policiją, norėjo streikininkus pribaugint, nuramdyt. Bet policija pasikivirčijusi su streikininkais, ir pati sustreikavo. Tada Anglijos valdzia atsiuntė kariumenę, kuri turėjo dabar darbą su dviem streikais: jurininkų ir policmonų. Paskutinius nuramdė, prizadėjo algas pakelt ir sąlygas pagerint. O su darbininkais ir dabar tebekovoja. Streikininkams užjaučia ir visuomenė. Belfaste verda kova, streikininkai ir visuomenė mėtė į kariumenę akmenimis, pilsto karštu vandeniu, pertiesia skersai gatves lenciugus ir virves kur suklumpa valdzios raiteliai ir papuola po smugiais iš siaurų gatvikių krintanciais. Kariumenė nelieka skoloje — šaudo žmones, bado ir mindžioja po arklių kojomis. Atsikartoja maziukam paveiksle Petrapylės 22 la sausio. Valdžia tuomi gindo terorą: rugp. 14 d. kažikas metė į liordo Ashtown butą bombą.

Rusija. Pakol kas valdziai dar vis medžioklė klojasi. Maskvoje 9 d. rugpiučio policija darė technikos mokyklose kratas. Ant savo giliuko surado prietaisas dirbinui bombų sulyg naujausios sistemos. Iš tūnai bombos buvo išsiuntinėjamos į visus kraštus. Susiglobė raudonsiuliai daugybę jau gatavų bombų ir apščiai tam pagamintos medžiagos. Pačiupę tokį radinį nenorėjo apleist mokyklų teip sausai, todėl sujėmė apie dvidešimtį studentų — vyriškų ir moteri-

škų, — nežiurint ar jie kalti ar nekalti.

Iš didesnių pylių išsiuntinėja ištrėmiman šimtus nenuoramų. Odesoje anądien buvo sudarytas čielas burys ištrėminių.

Jų tarpe buvo ir garsus bakterijologas (ligos daigų susėkėjas) Dijatropov. Štai netikėtai pasirodo mieste maro liga, ant laivų atvežta. Nesant kito bakterijologo, Dijatropov tapė nuo ištrėmimo sulaikytas. Tokiu budu maras atitraukė valdžios nagus nuo vieno žmogaus. Bet kas už tukstančius nekaltų užsistos?

Sugryžo į Peterburgą iš Jeruzolimoms nemaža gauja juodašimčių, vedini Cirilias vyškūpo, buvusių aplankyti šventas vietas. Ten graikų patrijarkas apdovanojo juodašimčius stebuklingu paveikslu, su kurių pagelba „tikriejie“ rusai tikisi nuveikti revoliuciją. Petrapilėj pasitiko juodašimčius — visa didžioji dvasiškijsa su giesme „Kaip Dievas yr su mumis, žinokit pagonai ir nusilenkit prieš mus“, o visos Rusijos juodašimčių vadas Dubrovin „Kazaniaus“ cerkvėje pasakė prakalbą, kurią užbaigė šokių pakurstimu: „Šalin lenkus ir žydus!“ Tikriejie rusai atsakė griausmingu „ura“

„Vilenskame Viestnike“ gerai žinomas skerdikas — gen. Renenkampf, štai kokias apskelbe parubežinei sargybai instrukcijas: „Jeigu ką mušat, tai muškite teip, kad užtektų vieno smugio. Teipgi jeigu duriat, tai durkite kad nuo sykių butų smertis; o šaukite — suvyv ir lavonas! Tada kareivis pildys savo pareigas ir nebaikaus su šautuvu, — Renenkampfo pamokslas išteisingas jo darbus, — anuo laiku jis Siberijos sukilimuose išžudė neišpasakytą daugybę žmonių. Jo vieno užtenka, kad valdžią pastatyt atsakomybėn už tokias žmogžudy-

stes, prakeikt ją ir jokiais dumomis neberemt. Revoliucijos bangomis turėtų but nuplauta tokia baisi Rusijos valdžia, kuri vistiek revoliucijos darbą varo, tik ant savo naujos.

Varšavoje policija sujėmė lenkų socialistų partijos (P. P. S.) susivaziavimą. Tarp sujimtujų yra atstovai iš Baltstogės, Lodzies ir kitų Rusijos miestų, teipgi ir iš Kriokavos. Teipgi apie tą patį laiką areštuota 18 ypatų kareivių revoliucionierių organizacijos. — Kazi, ar nesprogs kada kalėjimai nuo tokio sukimšimo žmonių? Juk ir kalėjimuose galima sukilt. Teisybė, kad pašaukti kareiviai sukillelius iššaudo. Bet, tokiam atsitikime, kaip privalo žmonės į valdžios darbus atsinešt? Argi ne geriau žmonėms syki nuspręst, kad jokios valdžios Rusijoje jau nebėra, — yra tiktai organizuota žudytojų gauja, kurios darbams reikia syki padėti galą.

Tarpe kareivių eina rupe stinga revoliucijinė agitacija. Agitatoriai net po paties caro akims varo savo darbą. Rugp. 13 d. Krasname Siele buvo taisomi kariumenės manevrai, į kuriuos rengėsi net pats caras pribut. Dėl lietaus manevrai neįvyko, nepribuvo nė caras, bet už tai pribuvo su literatūros pundais agitatoriai. Beplatinant atsisaukimus sujimta vienas kareivis ir trys moteris.

Mandzurijoje atsikartoję antra istorija gabaus išvogimo pinigų. Harbino rusiški-kinišku bankan atėjo rusų aficierius ir parodęs nuo aukštesnės valdžios popieras, reikalaujančias pinigų, gavo 66.654 rublius. Tik čielai dienai prasliskus patirta buvo, kad banką dailiai prigavo. Laikraščiai mena, kad tie pinigai nuėjo į revoliucionierių išdą.

Paryžiaus laikraščiai giriasi gavę žinias iš tyro šaltinio, kad Vokietijos kaizeris, pasta-

rame savo susitikime su caru, išbaręs šį už perdidelį atgal žengimą. Pataręs tiktai prieš socialistus kovoti, olaisvamanių ir kadetų nevaržyti.

Isz Amerikos.

Kalinys nusinešė kalėjimą.

Netoli Fog Harbor — vieno New Jersey miestuko — šerifas sujėmė didelį piktadėją. Neturėdamas kur padėt, o bijodamas kad per naktį kur ne pasprustų, uždarė jį ant geležinkelio stovinčiame vagone. Kokia buvo nuosteba, kada atėjęs rytmetį šerifas nerado nė kalinio nė kalėjimo. Mat naktį atėjo tavorinis traukinys, radęs pamestą vagoną pajėmė ir prisikabino. Kur dabar biednas kalinys ir kada jį paleis, nieks nežino.

Kiek verta Rockefellerio pabauda?

Nežine dar, ar multimilijonierius Rockefelleris užsimokės \$29.240.000 pabaudos, ką Illinoisaus apskričio teisdarys Landis uždėjo, bet jau išrokuota, kiek ir ką galima būtų su taja milžiniška suma gero padaryt. Laikraštis „News-Scimitor“ (Memphis) rašo: „Dar nežinoma, kiek bus atvaryta traukinių prie New Yorko garsiosios Wall gatvės, kur iš kelnorių išveš „Standard Alyvos Bendrovės“ auksą ir supils į valdžios išdą. Jeigu to prisireiks tai turės pristatyt 177 pliokščių vagonų, kiekvieną 33.000 svarų įtalpos.

Su taja suma subudavotų penkis pirmo laipsnio kariškus laivus arba išbudavotų po visą New Yorku tunelį.

Padarytų amžiną pensiją po \$4.027 ant dienos.

Padarytų 914 tonų sidabrinų dolerių, kuriems pervezt reiktų 304 vežimų.

Pastatytų 2.924 namus, kiekvieną vertą \$10.000.

Tokia suma pasidaro tiktai nuo \$731.000.000, padėtų bankan aut 4%.

Išdalinus tą sumą mūsų šalies vyrams, moterims ir vaikams, kiekvienas gautų po 34 centus.

Tokią sumą gali uždirtbt tiktai 48.730 gatvinių darbininkų per metus.

Tai yra metinės įplaukos Meksikos valstybėje.

Tai yra pusė kapitalo, kokį turi visos Anglijos bankai

Tai yra pusė mūsų šalį vaikščiojančių sidabrinų dolerių.

Tai yra 29-ta dalelė to turto, kurį turi „Standard Alyvos Bendrovė“.

Tiesdarys Landis, kurs uždėjo tą pabaudą, gautų iš tos sumos savo metinę algą per 4783 metus.

Karališki sveikinimai anglekasiui.

Praėjusią savaitę Chicagos miesto darbininkai buvo užsikvietę Williamą Haywood, Vakarinių Anglekasių Sąjungos vadovą, kuris dėlei kapitalistų nedoro suokalbio išsėdėjo nekaltai Boise aštuoniolika mėnesių. Pribuvus Haywoodui į Chicago tukstančiai darbininkų pasitiko jį su oracijomis, su karunomis ir muzike. Haywoodas laikė Luna Parke prakalbas, ant kurių priplaukė apie 50.000 žmonių. Visoje Chicagoje tarpe darbininkų neišpasakytas sujudimas ir eutuzijazmas.

Milžiniškas telegrafistų streikas.

Nuo rugpiučio 10 dienos prasidėjo Amerikos organizuotų krasos telegrafistų streikas (vėliaus prisidėjo ir geležinkelių). Rašant šias eiles streikuoja jau visuose didesniuose Sąvienytų Valstijų miestuose, kaip antai: New Yorke, Chikagoje ir kit. Visą pramonę gniauzte sugniauzta. Viso labo streikas įtraukė 25.000 žmonių. Telegrafi-

stai pastatė šiuokius reikalavimus: 1) aštuonių valandų darbo diena, 2) pakėlimo algos ant 15 procentų, 3) lygi moterims mokestis už lygų darbą ir 4) bendrovės turi įtaisyti rašomąsias mašinas (lygšiolai telegrafistai turėjo patį jās nusipirkt). Kas pergales, dar nežina: ir telegrafistai ir bendrovės dabar sakosi neapsileisę vieni kitais.

„Amerikos Darbo Federacijos“ prezidentas, Samas Gompers apreiškė, kad jo pustrėčio milijono sąjungoje esančių darbininkų ir visas išdas bus užpakalyje streikuojančių telegrafistų. Vadinas rems streiką.

N e r a m u s k u n i g a s .

Pittsburgė, Pa., į brolių Starzinskių (lenkų) hotelį pribuvo lenkas kunigas Ščigiel, atsigabeno su savim moterišką, kurią perstatė už savo gospadinę ir apsigyveno. Tas viskas neįdomu, nė gi dyvai, kad kunigėlis kasdieną pasigerdavęs kaip šiaučius. Įdomu tas, kad 8 rugpiučio jis įėjo prie baro ir nušovė du broliu hotelio savininku. Mislyta buvo, kad išėjo iš proto. Patirta vienok, kad sveikas. Sujėmė jį ir jo „gospadinę“. — Turbut tai buvo socialistas „Žvaigždė“ mums paaiškįs...

K i e k k a š t u o j a v a i k a s u ž a u g i n t .

Prof. Graham Brooks neseniai apskelbė savo išskaitlėvimus, kad Amerikos šeimynai kaštuoja vieno vaikiuko užauginimas \$25.000 (25 tūkstančius dolerių)! Jis rokuoja auginimo laiką iki 18 kos metų, kuomet jau gali vaikas pradėti pelnyt sau duoną. — Profesorius gal teisingas, kada išroka vo kaštus savo, kurio metinė įplauka nemažesnė per \$10.000. Bet, kaip reikia užauklėti vaiką tiems, kurie metinės įplaukos teturi 400 dolerių? O tokių žmonių Amerikoje yra ant šimto — septy-

nios dešimtys penki! Todėl profesoriaus statistika tiktai prie jo kliašos žmonių tiktai gali but pritaikoma, o ne visai žmonijaj.

K o r e j o s p r a z a n g e l i s A m e r i k o j e .

New Yorkan pribuvo Korejos kunigaikštis Yi, kurs buvo senojo Korejos karaliaus pasiųstas į Haagą su skundu ant Japonijos. Kaip žinome, Haagos konferencija skundo neprijėmė, o naujas Korejos karalius išlavė ant Yi mirties ištarmę. Todėl biednas Yi vaikščioja ant žemės jau po mirties šešėliu. Kaip tik sugrįš Korejon, tuoj bus nužudytas — užplaktas botagais per padus. Vienok mislyja grįžt ir kovot su Japonija!

B u s e n t i s A m e r i k o s c a r a s .

Žmonės paprastai labai mažą svarbą deda ant tautos geležinkelių. Tuomtarpu Amerikoje pasirodė, kad du trečdaliai yra geležinkelių magnatų rankose. Bet ant tų visų magnatų dabar nori iškilt vienas — milijonierius Harriman. Jis nori papirkimais, suliejimais, nuomavimais užjimt priežiūrą ant visos Amerikos geležinkelių. Iš dalies jam pasisekė, — drąsus, besąžiniškas, gabus ir turtingas: viskas tas žada ir ateityj pasekmę. Apie tą tuli laikraščiai rašydami, pranašauja, kad Harriman ne užilgo galės pasilikti visos Amerikos caru.

Iš Lietuvosku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Liepos 28 d. atsibuvo koncertas per garbingus tautiečius M. Petrauską ir Z. Skirgėlą. Koncerto programos buvo toks: 1) Polonezą „A dur“ Chopino — skambino ant pijano Z. Skirgėla. 2) „Ariosa“ iš operos „Pajacai“ muz. Leonkavallo (valakiškai) — dainavo

M. Petrauskas. 3) „Jau laukus rudymus“ muz. Čaikovskio, dainavo M. Petrauskas. 4) (a) Prelidium No. 15 — Chopino, (b) „Naktis bepročių“ — Z. Skirgėlos, abu gabalėliu skambino ant pijano Z. Skirgėla. 5) „Liuosybės daina“, muz. M. Petrausko, dainavo pats autorius. 6) Ariją iš operos „Halka“ muz. Moniuškos, dainavo M. Petrauskas. 7) „Amžinas ilgėsis“, — muz. Z. Skirgėlos, skamb. ant pijano pats kompozitorius. 8) (a) „Serenade“ muz. Suberto (b) „Nuozmė mergina“, muz. Moniuškos — abi dainavo M. Petrauskas. 9) „Marche Funebre“ muz. Chopino — skambino Z. Skirgėla. 10) „Pasakyk Lietuva mylėmoji“, muz. M. Petrausko, dainavo pats autorius. Laike koncerto nuo „Sviesos Draugystės“ atnešė du bukietu gyvų gėlių ir įteikė vieną M. Petrauskui, kitą Z. Skirgėlai.

Koncertas rusidavė labai puikiai; lietuviai išgirdo tą, ko dar negirdėjo ir nė nesapnavo išgirsti, ir tai nuo tautiečių. Ypatingai dainos padarė didelį įspūdį ne vien artistiskai išlavintu tonu, ne vien nepaprastai gamtos apdovanotais balsais, bet ir paties dainininko originališkos tautiškos melodijos. Gaila tačiaus, kad vos dešimtas nušimtis publikos ten suprato vertę dainos ir muzikės; todėl mūsų tautos žiedai priversti bus jieškoti pelnyt sau duoną tarp kitų tautų, savo tautą palikdami dailos našlaičiais. Publikos buvo priėję ne mažai, delto kad iškalno buvo plačiai garsinama, ir par-davinėjama tikietai.

Patarčiau tautiečiams rengti virš minėtus koncertus visur kur tik apšėiai lietuvių apsigyvenę, nes dabar geriausia proga išgirsti mūsų tautiečių genijališkai artistiską gabumą, nes tie tautiečiai ir atvažiavo į Ameriką ne dėl biznio, — kaip yra sakanciu, o tik savo tautiečiams patarnauti, kad supa-

žindint lietuvišką visuomenę su muzikės ir giesmės daila. Jeigu gi dėl pasipelnymo but važiavę, tai jie žino Italiją, Prancuziją, Vokietiją, etc., kur tautos augščiaus pakilusios kulturiškai, ir geriaus už lietuvius pažįstačios muzikę ir dailą; ten ir geresnio apmokėjimo galima tikėtiesi.

Pasibaigus koncertui, drg. Paltanavyčius paaiškino, kad sekantį vakarą, 29 š. m., susirinktų žmonės į tą pačią svetainę (dykai), nes drg. Petrauskas norįs perskaityti du savo veikalus — oparas: 1) „Kaminakrėtį“ ir „Birutę“. Kitą vakarą publikos prisirinko nemažai. Drg. Petrauskas išrodė (perskaitė ir pergiedojo) tik „Kaminakrėtį“, nes „Birutę“ perstatyt nesuspėjo. „Kaminakrėtis“ visai publikai labai patiko, — viena, labai juokingas, — antra, labai dailios lietuviškos melodijos pritaikintos. Po perskaitymui, drg. Petrauskas pasiaiškino, kad jis norįs tą veikalą kaip galima greičiaus išleisti, bet neturįs pinigų; todėl jis sumanė, kad parduoti prenumeratas: prenumerata parsiduos už 1 dol. Jeigu pagal atspaudinimo lešas viena knyga prekiaus 2 dol., todėl prenumeratoriai turės dadėt prie to 1 dol. dar 50c., o jeigu knyga prekiaus tik 1.50 dol., tada prenumeratorius gaus tą knygą tik už 1 dol. Kas iš kalno užiprenumeruos, tas 50c pigiaus tą knygą gaus. Po paaiškinimui, 20 prenumeratorių užsirašė ten jau svetainėje. — Ir iš tikro toki veikalai verti patėrimo, idant kuogrečiausiai nės juos turėtame savo kalboje, nes operiskų perstatymų mės nėjokio dar neturime; nors jie ir sunkus butų perstatyt, bet vis gi mylėtojai teatrų lavintusi, kai butų iško.

J. S. Pruselaitis.

P. S. Waterbury'io apielin-kėj kas nori prenumeratas užsirašyt dėl „Kaminakrėčio“, gali pas J. S. Pruselaitį,

17 James str.

New Britain, Conn. Liepos 27 d. atsibuvo koncertas, kurį davė M. Petrauskas ir Z. Skirgėla. 1) Polonėzą „A dur“ — Chopino, skambino ant pijano Z. Skirgėla; 2) Ariją iš operos, sudainavo M. Petrauskas; 3) dainavo romansą „Eilės karoliu“. Ir daugelį dainų buvo dainuota išskambinta per garsingus kompozitorius. — Puikiai tas vakaras atrodė; tik tai publikos mažai prisirinko, ir da iš susirinkusių daugumas nesuprato koncerto vertės, kadangi Amerikos lietuviai mažai su taja mokslo šaka apsipazine. Svetainėje plojo delnais. Vienok matytis musiškių tamsumas, nes išėję ant gatvės peikė. Dėlto, kad nesuprato muzikės vertę.

Aš nuo savęs linkėčiau daugiau protauti apie mokslą, o tada tik tai mes pažinsim, kas mus palinksmina, o kas mus išnaudoja. Tuščių žodžių prieš mokslo vyrus tada pas mūsų publiką nesiras.

K. Senkus.

Philadelphia, Pa. Pas mus šiuo laiku oras gražus, šiltas ir tankiai palija.

Kriaučių darbai visai susimazino, o kitoki — rodo eina gerai, bet darbininkai vaikščioja pulkais jieškodami darbo ir bėdavoja, kad negali gaut. Mūsų miesto lietuviai užsilaiško gana tykliai. Yra įvalios ir draugysčių, visokiais vardais, kaip šventais, taip ir tautiškais; bet jos visos ant tautiškos ar darbininkiškos dirvos nieko neneikia. Pirmiausia da gyvavo čionai ir T. M. D. kuopa, bet paskutiniu laiku visai jos negirdėt. Argi rengtųsi į grabą keliaut?

L. S. S. I ma kuopa laikosi gerai ir darbuojasi nenuilstančiai. Ir dabar rugpiučio 11 d. įparengė viešas prakalbas; kalbėjo drg. Grigaitis — paskutiniu kartu važiniedamas į Lietuvą. Energiška savo kalba visų širdis sugriandino taip,

jog nevieno ašaras išspaudė iš akių. Baigdamas savo kalbą meldė, kad kiekvienas prisidėtų nors su našlės skatikėliu prie revoliucijos parėmimo. Perėjus per svetainę tapė surinkta \$30.55. A. Velykiutė deklamavo „Juodašimčių giesmę“. Drg. Briedis, neseniai pribuvęs iš Lietuvos deklamavo nudavimą Maironio. 1-mos kuopos L.S.S. dainininkai padainavo 3 revoliucijos niškas dainas. Drg. Preikštas padainavo 2 revoliucijines dainas.

Antru kartu vėl drg. Grigaitis kalbėjo — apie Amerikos darbininkų išnaudojimą ir nurodė risti prie L. S. S., kaip vienintelės darbininkų užtartinės.

Publika buvo užganėdinta ir visiem kaip kalbėtoji, taip dainininkam ir deklamatoriam išreiškė padėką delnų plojimai. Geistina, kad kuotankiausiai tokios prakalbos atkartotų.

V. Patalavičius.

Springfield, Ill. Šio miesto lietuviai kelia įvairias lenktynes: vieni darbuojasi ant tautiško bei darbininkiško darbo, šaukia visus tautiečius prie darbo, organizuoja darbininkiškas sąjungas, rengia viešas prakalbas, taisy balius, ir varsinius pasilinksminimus, renka revoliucijai ir kankintiems aukas; kiti vėl tveria parapiją ir rengiasi statyti bažnyčią, kad galėtų savo kalboje dievui garbę atiduoti, pildyti savo tikėjimiškus reikalus; tretieji vėl nepaisydami ant nieko, pulkais vaikščioja po smukles (salimus) baubdami, kaip penėti veršiai, — geria raugą iš-ivilkę; nors labai silpnai ir darbai teina, — jie ant to nepaisėja; o kad geriausia parodyt visiems savo narsumą, tai net šautuvus vartoja.

Taip tai atsitiko nedėlioj, liepos 28 d., vienoje lietuvių smuklėje, — pas V. Tamošiu-

na, kur J. Martinavyčius sušaudė keturiais šuviais Miką Navicką, o kiti atkeršydami taip sumušė strielčių, kad dabar abu tos tragedijos karzygiai guli špitolėje, ir laukia paskutinės valandos.

Taigi dabar abu turi ganėtinai vietos, ir nereikia graižaut danties ant bedievių socialistų, ir kitų tamsunėliams nepatinkamų. Mat, tą vakarą, t. y. liepos 28 d. buvo visuomeniškas susirinkimas, kur buvo rinktos Lietuvos revoliucijai aukos. Susirinkusių tautiečių buvo mažas burelis, kuriame, moteriškų vos tebuvo keturios ypatos. Nuo to tai ir gavo progą tamsunėliai užvest ginčus ir pasimušt.

Bet palikus juos, reikia prauešt, nors trumpai, apie susirinkimą. Tvarkos vedėjui atidarius susirinkimą ir paaiškinus susirinkimo tikslą, pasidarė įstabu iš priežasties taip mažo burelio susirinkusių. Kalbą pradėjo J. Dzienius; išaiškines plačiai apie šios galdynės surėdymą ir skirtų politikų netikumą, jis gvildeno, dėiko mūsų geri užmanymai eina silpnyn, ir dėlko lietuviai nesilanko ant susirinkimų. Prakalba patiko visiems susirinkusiems.

Apie lankymąsi į prakalbas taip reikia pasakyti. Į jęs eina vien geriau susipratę, — tamsunėlių vadinami bedieviai. Ir liepos 28 d. tuli iš jų suspėjo ateit ant prakalbų, nors jau buvo atlikę savo kitus du susirinkimus — L. S. Dr-tės ir S. L. A. kuopos. Ir tik tokie visuomet ramiai išmintingai susirinkimuose užsilaiško bei aukauja visuomenės reikalams. Ir po to visi ramiai grįžo ant pasilsio. O „tikriejie“ katalikai, kurie pakėlė kruviną riaušę per tą visą laiką bėgiojo gaudydami guzikuočius, (policmonus), taigi neturėjo laiko nė bedievių socialistų pasiklausyt; nabagai už tai paskiaus ir nukentė guzikuo-

čiai tik statė į glitas ir gabeno cypen. Tokie peiktini darbai čionai atsilieka, kaipi kokie metiniai apžadai, kasmet gyvos aukos atsiduoda „dievui ant garbės“. Pereituose metuose krito taip pat nuo šuvių trys aukos, iš kurių vienas da ir dabar tebekirmija lignonbutyj; ši metą jau vėl du karzygiai laukia paskutinės valandos.

Taigi, greičiaus, greičiaus kunigėlio ir bažnytėlės, valdyti bedievius katalikus; nes tarpu socialistų bedievių tokių nedorybių nesiranda, nors jie kunigo ir neturi!

Pabalda.

Laiškai Redakcijon.

(Tąsa aiškinimo nesuprantamų žodžių ponui J. S.)

Agitatorius — kurstytojas, žadintojas žmonių prie kokio politiško ar visuomeniško darbo.

Sensacija — garsi, jautri, įspudinga žinia.

Servitutai — priekabė dviejų savininkų prie vienos nuosavybės; taip, Lietuvoje garsūs servitutai dvarininkų ir kaimiečių ant miškų ir ganyklų, kuriuos abeji savinasi.

Klejent — daryt triukšmą besijuokiant.

Skardas — garsas, toli girdziamas aidas.

Vaidentuvė — įsiveidinimas sau ko, įsidėmėjimas, persistatymas, vidurinė žmogaus mintis, sąmonė.

Įspudis — jeigu ką pamatai ir tas užsilieka paskiaus mislyj, tai vadinasi įspudis.

Pagieža — atkeršijimas, atmonijimas.

Metodas — budas. Taip, žmogus norėdamas išmokti skaityt, gali pradėti mokintis abecėlę nuo litaros „a“ arba ir atbulai — nuo litaros „z“. Vistiek išmoks, bet bus pavartoti du metodai (budai): vienas sunkesnis, kitas lengvesnis.

Sistema — surėdymas ko nors. Teip, Rusijoje žmonijos sistema yra despotiška, Vokietijoje — monarkiška, Prancūzijoje, Amerikoje ir kt. respublikoniška ir t. t. Arba išradėjai kokių mašinų, pabuklų ir kitokių naujų sumanimų vis suteikia tuomi kokią naujos sistemos (sutaisimo) dalyką. Žodis „sistema“ dar atsineša netikėtai prie šiaip jau daiktų, ar draugijos surėdimo, bet ir prie žmogaus kuno sątvarkos bei mislių. Teip, yra žmonės, ką mislija iškrikusiai, škinėja nuo vieno daikto, neuzbaigęs, ant kito. Bet yra tokių, ką mislija sistematiškai: pilnai apmislija vieną, paskui jėma kitą ir t. t. Sistema — yra tai sutvarka, rėdas. (Uzbaiga bus).

Garbi „Vien. Liet.“ Redakcija: —

Gyvendamas tarp žemaičių (Telšių pav.) patėmijau didelį skirtumą vartojime žodžių „smagus“. Tą žodį lietuviai aukštaičiai vartoja išreiškimui užsiganėdinimo, gyvumo, linksmumo ir t. p. o žemaičiai vientik išreiškimui sunkumo, svaros ir t. p. Paveikla išraiška. „Jam smagu gyventi“, — lietuviai aukštaičiai tą išreišką supras, kad ta ypata yra vis su kuo užganėdinta ir jai linksmu gyventi, o žemaitis supras, kad toji ypata gyvena sunkiai, vargingai, skurdžiai. Meldžiu Garbios Redakcijos ar ką kitą paaiškinti man ir kitiems tautiečiams etimologiją minėto žodžio.

Su guodone,

Milda.

Atsakymai.

Sliburis. Tamistai paveikslėliai geriau už eiles sekasi.
S. Gričiui. Tamistos informacija apie pagarsintąsias iš Cambridgeport aukas priklauso ne mums, bet „Kovos“ redakcijai, kuriai ir pasiūdiame visą korespondenciją.

Klaidų atitaisimas.

Praėjusiam „V. bės“ numerij, „Laiškuose Redakcijon“ pakliuvo stambios klaidos, kurios išaiškinimuose retai vartojamų žodžių sumaišo prasme. Teip:

- 1) Pabrauktas žodis „Intrigos“ turi prasidėti iš naujos eilutės.
- 2) Skirsnelis aiškinam „Autokratiją“. „pativiską“ reikia skaityt „pati viską“
- 3) Po žodžio „Taktas“, vietoje „Mokėjimos“, turi but „Mokėjimas“.
- 4) Po žodžio „Populiariškas“, turi ištisai eit: „visuomenei žinomas, suprantamas“. Po to turi sekt naujo žodžio aiškinimas, butent: „Inteligentas“ — apšviestas, mokinatas žmogus.“

Isz visur.

Juodkalnio kunigaikštystėje pasipylė po visus kraštus atsišaukimai, su „Juodkalnio jaunuomenės“ parašais, kurie kursto liaudę prie revoliucijos. Į Drobniaiko apielinkę valdžia pasiuntė tulą urėdninką, ištyrinėt kas tuos atsišaukimus platina. Nabagas papuolė burini kaimiečių vedamų kunigo Tomiso, kurie pusėtinai jį sumušė. Pašaukta buvo kariūmenė, bet kareiviai atsisakė eit. Karo teismas dabar pamerkė daugelį maišto vadovų į kalėjimą ant ilgų metų; teipgi ir sukilusius kareivius nubaudė. — Revoliucijinio judėjimo turbūt dar nesuareštavo.

Naucy mieste atsibuvo

Prancūzijos socialistų vietinis kongresas. Didžiama balsų nutarė, kad jeigu atsitiktų kokia karė, ir kas ant Prancūzijos užpultų, tai socialistai eitų ginti; vadinasi pripažįsta, kad kariūmenė yra reikalinga. Tam labai priešinosi tarpe kitų vadovų ir Herve, bet jo įnešimas tapė nusmeigtas 251 balsu prieš 41.

Haagoje atsidarė 8-tas tarptautiškas žydų sionistų kongresas, Dr. Max Nordau tuojaus užkabino šiame pačiame mieste tebeesantią Santaikos Konferenciją. Jis pasakė, jog veltui čionai susivaziavę džen-tlmenai, caro sukviesti riejasi. Kokia, sako, gali but ant svieto santaika, jeigu pas patį sumanytoją (carą), jis pats visokias tautas naikina, sėja ugnį ir su plienu pjanja?

Kazaniaus gubernijoje, Rusijoje, tukstančiai kirgizų ir čeremisų pameta stačiatikių religiją ir priijima mahometų tikėjimą arba ir visai pasilieka pagonais. Reikia pridurt, kad tie visi žmonės per dvidešimt metų su pagelba nagaikos buvo verčiami per caro valdžią prie pažinimo tikrojo Dievo; bet matyt jiems savo senelių tikėjimas ir per tiek metų vis rodosi meilesnis ir teisingesnis, kad įvykus Rusijoje tikėjimo lasivei jie tikrajam Dievui skubina užpakalį atkreipia. Nes iš tikro jiems vargšams stačiatikių Dievas tik bada, prievartas ir vargą tedavė.

Essuose, Prūsijoje, atsirado nauja tikėjimiška sekta, kurią išplatino iš kazi-kur atsiplovę dvi švedės moteris. Tie nauji sektantai kas vakarą susirenka į vieną namą, ir kai pradeda melstis, tai girdisi per keles myles aplinkui. Maldos susideda iš baisaus riksmo, pošimo sau plaukų, laužymo rankų ir kojų, daužymo kaktų į suolus ir viešo išpažinimo savo nuodėmių. Poto daugelis įpuola į religišką ekstazą ir pradeda matyt Dievą, velnius ir kitokius nebutniekius. Essuose jau esą tokių sektantų apie keletą tukstančių.

Redaktorius vokiečių socialistų laikraščio, p. Wicky, tapo uždarytas į Muelhauseno kalėjimą ant septynių parų

užu įzeidimą valdzios. Ant jo rankų kalėjime uždėjo geležinius pančius, ką daro tiktai nedoriausiems piktadėjams. Tokiu pasielgimu pasijiktino ir ramūs laikraščiai, netik revoliucijiniai gaivalai. Reikia manyt, kad tokiu budu valdzia daug pasekmingiau socializmą praplatijs, negu patijs socialistai.

Viename Italijos didmiestyj — Milane, policija susekė didelį paleistuvijų namą, kurs labai ilgus metus bujojo po klioštoriaus priedanga.

Kaip ten buvo, kad nė visuomenė žinojo, nė paties popiežiaus valdzia! Iš tos priežasties Rymo popiežiaus kanceliarija paleido po visą Italiją skubinę ankietą, kad sužinot, ar nėra kur da ir daugiau tokių prisidengusių klioštoriais įstaigų. Ant didžiausios Vatikano nuostabos tapė surasta pačiame Ryme netoli dešimties „klioštorių“, net garsingų šventųjų vardais pasivadinsiu, kuriuose gyvena labai abejotinos „zokoninkės“.

Šveicarijos socialistai surinko 82.235 nuo žmonių parašus ant reikalavimo, kad būtų įvestas militariškas referendumas. Bus tai toks reikalavimas, kad visi tos respublikos žmonės balsuotų, kiek Šveicarijai kasmet reikia užlaikyt kareivių ir kiek skirti lešų anų užlaikimui.

Litoviszkas Zegormeistras.

Sziuomi užsiimu jau 18 metų.

Prancūzijoje Lietuvos, kad uždėju didelį ir tiktai visokių dzegorėlių ir žiedų kalpo tai, laikrodžių, vienių, klėntočių čysto aukso vyrų skų ir moteriskų su grizoms kvietkome ir t. t. Visokių žiedų štabintų ir seip, nesist vaikams ir merginoms dideliam pasirinkime ir už prieinamą prekę.

VISOKIŲ MUZIKONŲ IR KANKIŲ

Skripkų, armonikų, strunų, klėntų, būtinų, dronkėjimų masinų ir parasonų. Teipgi dzegorėlius pataisan ir švelniai skuta bar dės.

M. MINKUS,

Kampus Hancock ir Wilkes-Barre, Pa.
204 E. Market str.

LAIPSNIAI.

Iš Lietuvos į Ameriką atvykęs vienas jaunikaitis — Juras, tuoj pat pradėjo lankyti raugų pardavyklas (saliunus). Visas jo liuosasis nuo darbo laikas buvo praleidžiamas su pagaiškėiu stumdyti burbulus (biliardus) raugų pardavykloje.

Nedėlioje jis eidavo knygą pasijėmęs melstis į bažnyčią, parėjęs gi neturėdavo ką veikti; labai jam buvo nuobodu, jis jautėsi ant pat žemiausio gyvenimo laipsnio.

— Tai nelinksma beėsa — tarė užsimastęs — gyvent Amerikoje.

— Kodėl? — paklausė šeimyninkė.

— Teip — atsakė.

— Nelinksma ir gana.

— Eik, kur pas merginas, — pertraukė šeimyninkė juokdamosi.

Juras linksmai nusišipsojo.

— Eisiu pasigerty, — keršino.

Išėjo Juras per duris apjimtą neramumo, bet greitai nutykojo įeiti per šalines duris į raugų pardavyklą (mat nedėldienųj laiko priekines duris uždare).

— Alio, Džimai! — užkalbino įėjęs.

— Alio, alio! — atsiliepė vaizbininkas.

— Kaip einasi?

— O gerai — atsakė Juras.

— Bile gerai, ko mums daugiau reik?!

Vaizbininkas smailiai pažiūrėjo į Jurą.

— Ką geri? — paklausė.

— Trauk paraliai! Duok alaus.

Vaizbininkas pripylė.

— Sveikas — tarė į Jurą lenkdamas.

— Sveikiau, sveikiau — atsakė Juras, tarsi jausdamas kokį linksmumą.

Ir teip traukė, net po kelis stiklus.

Gatvių sargai išgirdę bešnekant nedėlioje raugų pardavykloje, pradėjo lauštis per duris...

— Ar pasiuto?... — nusigando vaizbininkas ir pajėmęs greitai paslėpė stiklus.

— Lipk greitai į aukštą ir atsigulk — tarė į Jurą.

Juras greit užnešė kulnis į viršų.

Vaizbininkas atrakino duris ir įleido gatvių sargus. Tie nieko neradę turėjo su gėda išeiti laukan.

— Ata, ta, ta, — besidžiaugdamas užlipęs pasakojo: — apgavau tuos anges.

— Ar jau viskas gerai? — atsipeikėjęs paklausė Juras.

— Teip — atsakė vaizbininkas.

— Gal eisime atgal? — klausė Juras.

— Galėtume, ale baugu...

Valandėlę pabuvę vėl nulipo.

— Išmėkiam po burbulus ant išgandio, — tarė...

liavo Juras.

O gatvių sargai įpykę tykojo ir klausėsi; kaip tik pradėjo balsiai šnekėt, išdaužė duris...

— Alio, vyrai!...

Tuojau prie dėžės, o po valandėlės atvažiavo vežimas su buda, ant kurio buvo užrašyta: „Policijos patrolė“. Žmonių apstojo didžiausias burys; visi žiūrėjo ir juokėsi.

— Ve, Jurą ir Džimą, veža — sakė kai kas.

Teip ir nuvežė, o vaikų procesija nusekė paskui. Vaizbininkas užmokėjo, kiek ten buvo reikalaujama ir paleido vyrus...

Per savaitę dirbęs Juras, subatoje vėl numauliojo pasigerty, kad atlygint už išėmimą nuo policijos. Atėjęs įsigėrė, kaip ir visada.

— Vyrai, kas einate su manim burbulais žaisti? — užkalbino pagaiškėcio galą su kreida trindamas.

Tuojau atsirado draugas ir pateko burbulai į darbą.

Įėjo vaikas su laikraščiais.

— Vyrai, gal kas norite laikraštį? — pasiūlė.

— Duok man — tarė tas vyras, kurs su Juru žaidė.

— Trauk paraliai, — išsijėmęs penktuką Juras tarė: — duok ir man.

Žaidę iki vėlumo, Juras parėjo nuvargęs. Ant rytojaus atsikėlęs nebesuspėjo eiti į bažnyčią, nes buvo jau per vėlu. Besitaisydamas rado kišenėje pirktaįj laikraštį ir pasijėmęs pradėjo skaityti. Mėgino skaityti, bet jam buvo sunku, nes nepratęs ir jau norėjo suglamžęs mesti po lova. Tuomi tarpu pasipainiojo akise žinios vardas iš jo gimtinės vietos.

Nudžiugo.

Tą žinią beskaitant apėmė nepaprastas žingeidumas ir jis pasijėmė apsikentęs nuo pradžios iki pabaigai perskaityt visą laikraštį.

Nuobodumas ir elektriškas traukimas į raugų pardavyklą per tą laiką snaudė užmiršimo versmėse.

Rado daug skaitymų, kurių turinio, nė žodžių suvis nesuprato, bet stengėsi savę perveikti. Ant galo jau manė liautis skaitęs, bet pamatė didelioms raidėmis parašytą.

Mokslas.

Mokslas tau, broleli.

Yr turtas didžiausias;

Atjimt jo negali

Nė priešas pikčiausias!...

Yra tai gyvybė,

Kurią viskas ima —

Apsupa grožybe

Visą prigimimą.

Sliburis.

(Toliaus bus.)

Kaip Belgijos darbo žmonių savo reikalus aprupina.

(Tęsa).

Šitas kongresas man daugeliu priminė matytą Anglijos darbininkų kongresą. Tai buvo šaltas, blaivus, praktiškas ir veiklingas. Nekalbėta iškilnių oracijų, klausimai svarstėsi sumanum ir praktišku partijų budu. Pašaliniam nedaug kas buvo akyvo. Perkračius pranešimus nuo parlamentariškos grupos, nuo amatinių sąjungų, nuo kooperatyvų ir susivienijusių miestuose tarybininkų, kongresas jėmėsi užu smulkesnių valdiškų klausimų, kurie vietiniams tik tesvarbūs. Louis Bertrard įnešė svarbų klausimą linkui aštuonių valandų darbo dienos ir senos kovos už visuotiną balsavimą. Čionai iškilo diskusijos apie susitarimą su Laisvamanių Partija. Apie tą kalbėjo ir Vandervelde. Jis trumpai peržvelgė istoriją, kaip belgų liaudis vedė karą už visuotiną balsavimą, ir patarė susivienyt su Laisvamanių Partija, su tikslu išstumt Klerikalų Partiją iš tarybų miestuose. Klerikalai visuomet buvo atkaklūs priešai visuotinam balsavimui. Vanderveldės nuomone darbininkai privalo laikinai su laisvamaniais susitart ir užjimt visas Belgijos miestų tarybas.

Skaitytojai progresyviškų raštų žino, kaip Belgijos liaudis vedė ilgą ir aštrią kovą už visuotiną balsavimą. Buvo du generališki streikai, nesuskaitomų maištų, areštavimai vadovų, kankinimai socialistų. Nuo susitvėrimo darbininkų partijos visuose kongresuose šitas klausimas buvo keliamas ir rišamas. Belgijos darbininkų kliasa šitoje kovoje daug nukentėjo. Ant galo metuose 1895, po generališko streiko tapė senieji rinkimų įstatymai panaikinti; bet ant jų vietos išleisti naujieji teipgi buvo

niekai; teisingai juos Anseele pavadino „Keturių niekšybių įstatymais“. Tie įstatymai ir dabar dar tebeerzina Belgijos darbininkus. Ir čionai tai buvo Vanderveldės įnešimas lukštenamas, kaip vienintelis įrankis, kuriuomi galima būtų darbininkams iškovoti nuo valdžios platesnes rinkimų tiesas. Reikia priminti, kad Belgijoje dažnai buvo daromi tokie priešingų partijų susitarimai. Kai kurie partijų sąnariai randa tokius susitelkimus kenksmingais; vienok iki šiolai kiekvienai kuopai ar sąjungai buvo leista daryt tokiuose atsitikimuose, kaip nori, — vien tik partijų statutai perspėjo, kad nebutų partijų programai sulaužomi. Taigi Vanderveldės įnešimas tęnai nebuvo tokiu blogu, kaip iš pradžių išrodo. Buvo įnešta, kad vietoje leidimo kuopoms susitarti, būtų išdirbta plianas visų socialistų partijoje, kaip po visą Belgiją su laisvamaniais darbuotis. Karšti ir žingeidūs ginčai buvo apie tą. Tečiaus ant galo nutarta tokio pliano nedaryt ir palikta po senam ant kuopų valios.

Amerikos skaitytojams gal šis vienintelis dalykas tebus akvyvas. Lengva suprast, kad manę įstabino ne kongresas, bet kas buvo jo užpakalyj. Belgijos Darbo Partija nėra tai partija kokių politikierių; jos galybė susideda ne iš garsių prakalbų, nė iš oratorių. Jos galybė apsirėškia ekonomiskame pažingėjime pirmyn visokiuose pavidaluose, kurie vienok kietai Belgijos darbininkus suglaudžia politikoje. Šiame kongrese buvo perstatytos įvairiausios darbo draugijos, čionai buvo išreikšta kiekvienas Belgijos darbininko troškiny; ir tas įvairumas, tas nepaprastas liaudies plėtojimai padaro Belgijos darbininkų judėjimą stipriausiu ir geriausiu ant visos Europos. Neprošali bus, jeigu čionai,

nors trumpai paminėsim apie belgų draugijas.

Pradėsiu nuo Sindikatų arba Amatinių Sąjungų. Šitos draugijos atsirado Belgijoje gana seniai ir jose mes atrasime visokio menciaus darbininkų draugijas, net teip vadinamus „Darbo Raitelius“ (pusiau masonišką judėjimą, pamėgdžiotą Amerikos judėjimui); tyrų amatinių sąjungų judėjimas čionai yra silpnas. Tam yra įvairios priežastys. Visųpirmu labai nedraugiški jų plėtojimuisi buvo valstybės įstatymai. Toliaus, ten darbininkai neišranda reikalingu mokėt dideles mėnesines duokles ir nenori užlaikyt apmokamų sekretorių; galiausiai jie visai neužlaiko apmokamų organizatorių. Iškilus streikams jie tankiai labiau remiasi ant kooperatyvų pašalpos, negu ant savo išdo. Vėla, amatinės sąjungos ten yra paprastai palinkę į kokią pusę. Ant pavyzdžio, tęnai yra sąjungos ketveriopos rūšies: pirma — prikibusių prie Laisvamanių Partijos; antra — prie Klerikalų Partijos; trečia — prie Socijalistų Partijos ir ketvirta — šliejasi prie nepri gulmingų, kurie nenori su jokia partija žinotis. Tas vienok ženkllyva, kad šalyp-socijalistų ir nepri gulmingų sąjungų kito tokio tikro darbininkų judėjimo nėra. Dabar Belgijoje su skaitoma, jog yra 148.483 darbininkų, kurie priklauso prie amatinių sąjungų. Iš jų: 17.000 — katalikai, 2.000 — laisvamaniai ir apie 31.000 nepri gulmingų. Antraip sakant, prie socialistų partijos yra prisišliejusių apie 94.000 amatinių darbininkų.

(Toliaus bus).

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekioja metams 3 dol., pušei metų 1,50. Adresuok: 627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

Juros Bangos.

Juros bangos, beputojant,
Nepailstant, nenustojant, —
Vedė kovą su krantu...
Ties krantu aš tuo stovėjau,
Ir į kovą tą žiurėjau,
Tos kovos klausiau dainų...

„Mes kovojam už liuosybę!
Turim jūros mėš platybę
Ir narsiai mėš plaukom joj.
Vėjas neša mus ir kaukia,
Mus audra į kovą šaukia
Ir pulkai mūsų stiprūs plaukia,
Kad sutrempt krantus kovoj!...“

„Sesės, eikite išvieno!
Mums visoms tereikia vieno
Liuoso kelio, platumos!
Priekin, bangos! Tik drąsybės!
Pulkim laužt uolų galybės,
Mėš nenorime ramybės,
Mėš gyvenam dėl kovos!“

„Drąsiai, bangos! Lauk bailumas!
Kas, kad žūsta mūsų daugumas!
Priekin eikim — žut ar but!
Putose linksmi švytuojant,
Krutine narsiai kovojant,
Mūsų dainą bedainuojant,
Mėš priversim uolas griut!“

Aš stovėjau nusiminęs
Ir žiurėjau. — Begalinės.
Bangos eilia po eilios
Su stenėjimu vis žuvo,
Bet prie kranto vėl jos griuvo
Trokšdamos kovos!...

(„Žarija“)

Krutineje.

Audros jau kyla, zaibai lekioja —
Perkuno aidas kerštu grumoja
Akmuo ant akmens negalės teikti,
Viskam į dulkes reikės sunykti.
Baisus čypimas pakils angynėj, —
Raitysis, šnypš — it Maižio krūmynėj...
Giedrioji laisvė jims viešpatauti, —
Nebreiks žmonijai vaitot, kariauti!
Šliburis.

Laikė Rusijos socialdemokratų kongreso Londone, tulas turtingas Anglijos liordas (kurs nenori savo pavardės apskelbt), užprašė dalyvaujančius kongrese kad suteiktų jam savo autografus (savo ranka pasirašytas pavardes). Tie su-

tiko žingeidaus liordo noru ir visi jam suteikė savo parašus. Už tą liordas neliko skolingas — paaukavo jis partijai 17.000 rublių, o jis autografus paaukavo aukščiausiam karališkam muzėjui.

Isnaudojimas neprigulinciu prie unijos.

Vienas iš pasekmių apleidimo unijos.

Viena pažymi pasekmė mūsų vientauciams apleidusiems kietosios anglies unijai, yra ta, kad juos pamažu pradeda niekinti ir skriausti bosai ir formonai. Tie žmonės žinodami, kad kas nepriguli prie unijos tai negali prie jos nė šauktis nors su juom ir blogiausiai bosai apseitų, pasinaudoja iš to tukstančiai butų labai nesmagių mainieriams.

Mūsų tikimės, kad kelias ateinančias savaites mūsų vientauciai, kietosios anglies mainieriai vėl jims skaitlingai atgal rašytis į uniją. Daugelis iš jų išstojo iš jos pernai, arba kad nereiktų mokėti į ją mėnesinių,

Vienok dabar unijos vyrai nutarė duoti mažumą laiko, kad jie užsimokėtų ir grįžtų prie unijos, o jeigu jie to nedarys, tai prigulinti prie unijos neapsijims su jais dirbti.

Jei šį planą gerai išpildytų, tai daugelis tautiečių netektų darbo. Daugelis unijos mainierių turi pasisa mdę neprigulinti prie unijos lėberį, ir jei tas lėberys negrįš prie unijos, jis gali netekti darbo. Daugelis unijos lėberių dirba prie neprigulinciu prie unijos mainierių. Tie vėl jei neprisirąšys prie unijos, gali likti be lėberių.

Dar beto, kiekvienas delegatas, kuris buvo ant konvencijos, Wilkes Barre, prižadėjo sugryžę namon stengtie atsakančiai suorganizuot mainierius savo distrikte ir įtraukti į uniją kiekvioną angliakasyklų darbininką, kurį tik galės.

Kaip mūsų jau daug sykių parodėmė, kad nėra geresnio apsisergėjimo mūsų vientauciams, dirbantiems angliakasyklose, kaip prigulejimas

prie unijos. Jie negali rasti jokios kitos organizacijos, kuri nors arti tiek naudos jiems padarytų. Tas pasirodė praityje ir tas pasirodys ateinančiam laike, jei tik unija bus atsakančiai priremiama.

Mūsų meldžiame jų, jų pašių naudai, dabar pradėti remti uniją, nė biskį daugiau uevilkinant. Jie laikė apleidę uniją gana ilgą laiką. Jeigu jie ir toliau taip darys, jie pamatys, kad unija neteks pajėgos šelpti juos ir kad tas laikas ateis, jie teipgi atsiziūrės, kad aperatoriai stengsis numazinti jų mokesčių, blogai su jais apie, susiaurys jų liuosybę ir visokiais budais spaus ir engs juos.

Didžiausias Piknikas!

Lietuvių Laisvės Draugystės, ir visos apielinkės lietuvių, kaip tai: Rhonės, Nanticokės, Plymoutho, Edwardsvillės, Kingsono, Luzernės, Wilkes-Barrės, Breslau ir Hanover Taigi bus didžiausias PIKNINKAS kokio da iki šiolei nebuvo šame Luzernės paviete. Piknikas bus laikomas Subatoje 31 dieną Rugpiučio (August) 1907 m. Piknikas prasidės 9-tą valandą ryte. Atsibus graziame gojalyje, kuris randasi tarpe South Wilkes-Barre ir Breslau. Važiuojant iš Wilkes-Barrių reikia imti Nanticokės karą arba Carey Ave. Plymoutho ir ant abiejų kaštuoja tik 5 centai privažiuoti prie to „Hanover Brewing Park“. Nanticokės karu važiuojant reikia išlipti ant grįžkelės (Saint Mary's Cemetery Crossing), Carey Ave. karu važiuojant vis tiek ar iš Wilkes-Barrių arba iš Plymoutho vis reikia išlipti ant Oxford st. Taigi broliai ir sesers, lietuviai ir lietuviškos atsilykykit visi ant teip iškilmingo PIKNINKO, nes bus dainuojamos ir kelios tautiškos dainelės. Taigi šmet gal bus paskutinis lietuviškas piknikas. Muzikė gera, šokiai dykai, žodžiu, viskas bus kuopuikiausia.

Užkviečia KOMITETAS.

Didelis ballus.

136 kuop. Pittsburg, Pa. ir apielinkės, ant naudos Taut. Prieglaudos namo lietuvių, bus 2-ra d. Rugsėjo 1907 pamedelyj (Labos Day) ant Odd Fellows Hall 18-ta ir Sarach, Gatvė S. S. Pittsburg, Pa. Prasidės 2-ra v. po piet ir iki 2-rai v. naktį. Įėjimas porai 50 c. merginom pavienem 25 c.; muzikantai grajjs ant trikojo. Dainuos horas Šv. Kazimiero parap. 10 vadovyste J. V. Grajrusko ir mažos mergelės deklemuos eilias užprašo lietuvius ir lietuvaiteis ant to gržaus pasilinksminimo.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio, Juozo Baniavyčiaus, 5 metai kaip Amerikoje, pirma gyveno Collinsville, Ill., daugiau kaip metai neturiu jokios žinios nuo jo. Meldžiu labai širdingai, ar jis pats ar kitas prietelis duokit man žinią.

Jonas Baniacyvyčia,
Manifold Stor N 2,
Washington, Pa.

Ant pardavimo Kriaučiška Dirbtuvė (S Z A P A).

Geroj vietoj, darbo visados yra užtektinai. Dirbtuvės prekė pigi. Priežastį pardavimo dazižinkite per laišką.

G. S. 7
44 W. Main st. Plymouth, Pa.

Nedirbk sunkiai.

Pagal mūsų suteiktą informaciją lengvai dirbdamas uždirbsi lig 80 dolerių ant sanvaitės. Atsiųsk už 2 ct. markę dėl atsakymo ir aiškų savo adresą, o mūsų tau suteiksim visą informaciją dykai.

M. J. Montvila & Co.
645 So. Canal st., Chicago, Ill.

Pigiai.

Ant pardavimo 50 egzempliorių knygų visokio skyriaus: istoriškų, dainų, pasakų ir tt. Puikiai apdarytos. Priežastis pardavimo keliauju į Lietuvą. Dazižinonit ant šio adriso:

M Alianskas
432 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Cito, tuto et Jucundo!

Greitai, tikrai ir pasekmingai! Siokis taislius iš sudėtinu gyduolių pripildo kiekvioną nuryjantį kurs serga ir tur naudoti gyduoles pasibaisevino nesmagumo. Nėra geresnės ir priimnesnės sutaisos ir greičiause veikenčios gyduolės kurios tikrai ir pasekmingai veike. Išdirbinys Triners Amerikoniško Elixir Karčiojo Vyno kurs apielinkėje ir tikima kad yra pasekmingiauses kiek dar buvo. Pilvo ligose yra specialiskai sutaisytos ir tokiems reikalinga vartoti Triners Amerikoniško Elixir Karčiojo Vyno kurs tuoj išgydys. Tuoj sustiprins ir panaikins glituma paeinanti iš vidurių, sustiprins sistema ir muskulus teipgi trinimo sistema sustiprins visą sistemą ir pastatys ir normaliskumą. Ne lauk ilgai užėjus ligai. Už dystuma užtikrinama mūsų sutaisymo per

Suv. Val. skyriuje No 346.
Jos. Triner,
709 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

GRAMATIKA angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (oit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiuntimu - \$1.25.

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagalbos mokintojaus, 24 psl., su prisiuntimu - 10 ct.

Pinigis reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 brožėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pysl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

NAUJOS KNYGOS

gaunamos „Vienybės Lietuvių“ Redakcijoje.

Revoliucijos Dainos	10c
Vasaros Rytas	3c
Socijalistai ir Masonai	5c
Ar gali rinkti žmonės sau kunigus	10
Papasakojimas iš Prancuzų revolucijos	12c
Kaip kunigas virto social-demokratu	7c
Vaina arba karė	5c

Gera proga.

6 karčiamės ant randos. 4 karčiamės su namais ant pardavimo.

Vieta gerai žinoma ir apsimokanti. Dazižinokite pas

K. Kijanski,
114 N. Main st., Wilkes-Barre, Pa.